

Fukushima Nükleer Santral Kazası Gazete Manşetlerinin İçerik Yönünden İncelenmesi ve Enerji Gazeteciliğinin Türkiye'deki Durumu

Aybüke ALKANAT GÜNALTAY^{1*}, Nureddin TÜRKAN²

¹Medipol Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Makale Tarihiçesi

Gönderim: 07.07.2022

Kabul: 28.04.2023

Yayın: 30.04.2023

Araştırma Makalesi

Öz- Bir kaza ya da doğal felaket anında yapılan bilinçli haber ve yönlendirmelerin, toplum ve halk sağlığı açısından önemi büyüktür. Bu kaza ya da doğal felaketlerin bilinçli haberler halinde yapılmasında AFET ve enerji gazeteciliği öne çıkmaktadır. Böylece, oluşabilecek maddi-psikolojik-zihinsel zararların önüne geçilmesinde ve bu zararların en aza indirilmesinde AFET ve enerji muhabirliği hayati önem taşımaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde, bu alanlardaki gazete muhabirliğine oldukça fazla önem verilmekte ve böylece toplumundaki her yaşta bireylerin fiziksel ve zihinsel zararlardan korunması için önlem alınmaktadır. Bu alanlardaki haber yayıncılığı ve gazete muhabirliğinin eksikliği, geçmişte 1986 yılında Çernobil'de meydana gelen Nükleer Güç Santrali (NGS) kazası sırasında ülkemizi olumsuz etkilemiştir. Kazanın olduğu o yıllarda, ülkemizde bu tür felaketlere karşı halkı doğru şekilde aydınlatma ve algıyı sağlıklı bir şekilde yönetme becerisinde de eksiklikler yaşanmıştır. Kaza gerçekleşikten sonra Karadeniz'de üretilen çaylarda ölçülen 25000 Bq/Kg civarı radyasyon nedeni ile yaklaşık 59000-ton çay tüketilmeden toprağa gömülmüştür. Oysaki günümüzde halen Almanya, doz ölçümü 80000 Bq/Kg seviyelerine varan çayları gümrüğünden ülkesine kabul etmektedir. Ayrıca yine aynı yıllarda ülkemizde et kalitesinin en değerli olduğu Van bölgesinin et üreticileri de bu felaketten ekonomik olarak etkilenmiştir. Bu etlerin ölçülen radyasyon dozları 20 Bq civarında olduğu için tonlarca et ihraç edilemediği için gümrükte çürümüştür. Bunun yanı sıra radyasyon dozu 150-200 Bq civarında olan etler daha sonra ülkeye ithal edilmiş ve sağlıklı ve olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmada, 2011 yılında Japonya Fukushima'da meydana gelen nükleer reaktör kazası ile ilgili ülkemizdeki ve dünyadaki belirli gazetelerde çıkan haberlerle ilgili başlıklar incelenerek enerji gazeteciliğinin Türkiye'deki durumu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler – Enerji gazeteciliği, fukushima nükleer santral kazası, gazete manşetleri, içerik analizi, Japonya depremi, , radyasyon

The Analysis of the Contents of the Newspaper Headlines Related to the Fukushima Nuclear Power Plant Accident and the Situation of Energy Journalism in Turkey

Aybüke ALKANAT GÜNALTAY^{1*}, Nureddin TÜRKAN²

¹Medipol University, Vocational School, Occupational Health and Safety Program, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Medeniyet University, Institute of Graduate Studies, İstanbul, Türkiye

Article History

Received: 07.07.2022

Accepted: 28.04.2023

Published: 30.04.2023

Research Article

Abstract- Conscious news and guidance made in the event of an accident or natural disaster is of great importance in terms of society and public health. Energy journalism come to the fore in the conscious reporting of these accidents or natural disasters. Thus, such reports are of vital importance in preventing material-psychological-mental damages that may occur and minimizing these damages. Especially in developed countries, a great deal of importance is given to newspaper reporting in these fields, and thus measures are taken to protect individuals of all ages in their society from physical and mental harm. The lack of news broadcasting and newspaper reporting in these fields had a negative impact on our country in the past, during the Nuclear Power Plant (NPP) accident that occurred in Chernobyl in 1986. In those years of the accident, there were also deficiencies in the ability to properly enlighten the public against such disasters and to manage perception in a healthy way. After the accident occurred, approximately 59000 tons of tea was buried in the ground without being consumed due to the radiation of around 25000 Bq/kg measured in the teas produced in the Black Sea. However, today, Germany still accepts teas having radiation dose up to 80000 Bq/kg from its customs. In addition, in the same years, meat producers of the Van region, where meat quality is the most valuable in our country, were also economically affected by the disaster. Since the measured radiation doses of these meats were around 20 Bq, tons of meat cannot be exported and so they were rotted in the customs. Besides that, meats having radiation doses around 150-200 Bq were later imported into country and they were accepted as healthy meat. In this study, the situation of energy journalism in Turkey will be discussed by examining the headlines of the news in certain newspapers in our country and around the world about the nuclear reactor accident that occurred in Fukushima, Japan in 2011.

Keywords – , Energy journalism, fukushima nuclear power plant accident, newspaper headlines, content analysis, japan earthquake, radiation

¹aalkanat@medipol.edu.tr Orcid id: 0000-0002-4711-4246

²nureddin.turkan@medeniyet.edu.tr Orcid id: 0000-0002-0452-9484

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: aalkanat@medipol.edu.tr, Medipol Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, İstanbul, Türkiye

Atf Bilgisi: Günaltay, A. & Türkan, N. (). Fukushima Nükleer Santral Kazası Gazete Manşetlerinin İçerik Yönünden İncelenmesi ve Enerji Gazeteciliğinin Türkiye’deki Durumu . OHS ACADEMY , 6 (1) , 1-13 . DOI: 10.38213/ohsacademy.1142278

1-Giriş

1957’de Birleşik Krallık’ta meydana gelen Windscale Nükleer Güç Santrali (NGS) kazası, 1979’da Amerika Birleşik Devletleri’nde meydana gelen Three Mile Island kazası ve 1986’da Ukrayna’da meydana gelen Çernobil nükleer kazası gibi dünyada bir dizi nükleer kaza yaşanmıştır. Çernobil kazasından kaynaklanan halk sağlığına yönelik artan tehditler, kazanın meydana geldiği ülkenin yanı sıra uzak ve komşu ülkelerdeki ana endişeleri de arttırmıştır. 2013 yılında yapılan bir çalışmada (Kim, 2013) “The New York Times”, “The Wall Street Journal” ve “USA Today” gazetelerinden haberler kullanılarak 277 haber makalesinin nicel bir içerik analizi ve 60 haber çalışması yapılmıştır. Three Mile Island Görev Gücünün raporunda kazalarda halkın radyasyon konusunda bilinçlendirilmesi ile ilgili hususlar şöyle dile getirilmiştir; “Bir nükleer kaza sırasında halkın bilmesi gereken en önemli bilgi, eğer varsa, tesisten ne kadar radyasyon sızdığı ve bu sızan radyasyonun sağlığa zararlı olup olmadığıdır” (Nelkin, 1991).

Radyasyonun halk sağlığı üzerindeki etkileri gibi nükleerle ilgili konuları anlamak için bu alandaki teknolojinin sağlık ile olan ilişkisini anlamayı gerektirir. Bununla birlikte halk için radyoaktif kontaminasyon gibi karmaşık bir konu hakkında doğrudan deneyim elde etmek veya yeterli bilgiye sahip olmak kolay olmayabilir (Ader, 1995). Karmaşık bir konuda erişilebilir bilgi kaynakları sınırlı ise ve bu konuyu deneyimlemek oldukça zor ise halkın bilgi edinmek üzere güvenebileceği kaynaklar kitle iletişim araçları olmaktadır (Ball-Rokeach ve DeFleur, 1976). Bu nedenle, bireyler, karmaşık uluslararası felaketlerle ilgili bilgilere ulaşmak üzere çeşitli yollara başvururken, mevcut veya potansiyel riskleri değerlendirmede bu yollardan biri olan haber medyasına güvenmedeki olasılıklar daha yüksek olabilmektedir.

Gregory (1989) medyanın rolünün “*kamu için bilimsel bulguları yorumlamak, temel bilgiler, seçici özetler ve çalışmanın kalitesi ve uygunluğuna ilişkin genel değerlendirmeler sağlamak*” olduğunu belirtmiştir. Friedman ve arkadaşları ise (1992) “*bireylerin nükleerle ilgili sorunlara ve riske yönelik tutumlarının, görüşlerinin veya davranışsal eylemlerinin, konuların haberlerde sunulma şekline etkilendiğini*” varsaymaktadır.

Geçmişte yaşanan kaza ve felaketlerde, radyasyon konusundaki bilinçsizliğin ve buna bağlı olarak haber yapan basının tutumunun yol açtığı panik ve yanlış kararların ülkemiz ekonomisine maliyeti oldukça yüksek olmuştur. Bu maddi zararın yanında ülkemiz insanında yol açtığı moral bozukluğu ile psikolojik ve sosyolojik birçok olumsuz etkisini tahmin etmek zor değildir. Bu zararların en büyüklerini ise, ülkemiz Karadeniz bölgesindeki çay ve fındık üreticileri ile Van bölgesindeki et üreticileri görmüştür. Kaza gerçekleşikten sonra çayda ölçülen 25000 Bq/Kg civarı radyasyon nedeni ile yaklaşık 59000 ton çay, tüketilmeden toprağa gömülmüştür. Oysaki günümüzde halen Almanya, doz ölçümü 80000 Bq/kg seviyelerine varan çayları gümrüğünden ülkesine kabul etmektedir. Ayrıca yine aynı yıllarda ülkemizde et kalitesinin en değerli olduğu Van bölgesinin et üreticileri de bu felaketten ekonomik olarak etkilenmiştir. Bu etlerin ölçülen radyasyon dozları 20 Bq civarı olup, tonlarca et ihraç edilemediğinden gümrüklerde çürümüştür. Oysa daha sonraları ülkemizde ihtiyaç duyulduğundan dolayı ithal edilen etlerin 150-200 Bq civarında radyasyon dozlarına sahip oldukları ve buna rağmen sağlıklı et sınıfında oldukları bilinmemektedir.

Bu çalışmada, 2011 yılında Japonya Fukushima’da meydana gelen nükleer reaktör kazası ile ilgili ülkemizdeki ve dünyadaki belirli gazetelerde çıkan haberlerle ilgili başlıklar incelenerek enerji gazeteciliğinin Türkiye’deki durumu ele alınacaktır. Bu amaçla, tüm Dünya’yı derinden etkileyen Fukushima nükleer santral kazasına basında nasıl ve ne kadar yer verildiği, haber içeriklerinin hangi konularla ilgili hazırlandığı, ulusal gazetelerin Fukushima nükleer santral kazasını ne şekilde ele aldığı ve gündemin nasıl etkilendiği, yurtdışındaki ve Türkiye’deki gazete örnekleriyle ortaya koyulacaktır.

2-Materyal ve Yöntem

Fukushima NGS kazası doğal afet olup, 9.0 büyüklüğündeki depremden dolayı oluşan tsunamiden kaynaklanmıştır. T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetmeliğinde belirtildiği gibi Afet; “toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olaylardır.” (AFAD, Erişim Tarihi; 11.05.2022).

Yakın zamanda tüm hayatımıza değişik biçimlerde giren iletişim araçları (medya araçları) hayatımızı kolaylaştırmaktadır. İletişim araçları gerek şehrimizden gerek tüm dünyadan haberlere hızlıca ulaşabilmemizi sağlaması ile önemli yere sahiptir. Bununla beraber yaşanan tüm olaylarla ilgili günlük algılarımızı düzenlemektedir.

İletişim araçları incelendiğinde halkın bir olay, afet, kaza vb. hakkında bilgi edinimi yönünden en etkili seçeneklerden olan gazetelerin, manşet incelemelerinin yapıldığı bu çalışmada aşağıdaki üç sorunun cevabı aranmıştır;

- 1- *Ulusal ve uluslararası gazete manşetlerinde Fukushima nükleer santral kazası ne kadar yer almıştır?*
- 2- *Ulusal ve uluslararası gazete manşetlerinde Fukushima nükleer santral kazası haberlerinin içerikleri ne şekilde ele alınmıştır?*
- 3- *Enerji gazeteciliğinin ülkemizdeki ve dünyadaki durumu ve önemi nedir?*

11 Mart 2011 tarihinde Japonya’da gerçekleşen 9.0 büyüklüğündeki depremden sonra meydana gelen Fukushima nükleer santral kazası ile ilgili haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu amaçla ulusal ve uluslararası yayın yapan bazı gazeteler incelenmiş ancak tüm ulusal ve uluslararası gazetelerin incelenmesi mümkün olmadığından incelenen gazete sayısı sınırlandırılmıştır. Araştırmanın örneklemini, ulusal gazeteler olan “Akşam, Sözcü, Türkiye, Dünya” gazeteleri ile uluslararası bir gazete olan “The New York Times” gazetesinden oluşmaktadır. 12-19 Mart 2011 tarihleri arasındaki bir haftalık süreçte bahsi geçen 5 gazetenin manşet sayfaları üzerinden inceleme yapılmıştır.

Gazete kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğünde “*Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın*” olarak tanımlanmıştır. (Türk Dil Kurumu, Erişim Tarihi; 20.05.2022).

Günlük yaşamda belirli süreçlerdeki hayat telaşesi içerisinde gazetelerin ilk göze çarpan kısmı ilk sayfalardaki manşetler ve başlıklardır. Bu dikkat çekiciliği arttırmak üzere manşette seçilen yazı stili ile renkler ve görsel öğelerin fazlalığı önem taşımaktadır. Bu yüzden de manşet haberlerinin seçilmesi ve haberleştirilmesi aşamasında ciddi derecede titizlik gösterilmesi gerekmektedir (Uygan, 2021).

Manşet kelimesi “önemli olayların haber olarak yazılması” olarak tanımlanır ve gazete manşetleri hazırlanırken, insanların dikkatini çekebilecek (tüm toplumu ilgilendiren) önemli haberlere yer verilmesine dikkat edilir. Bu tür haberler, okuyucunun dikkatini çekebilecek nitelikte, diğer başlıklara göre daha büyük puntuyla yazılarak arttırmaktadır (Uğur, 2019). Burada vurgulanan manşetlerin temel amacı okuyucuların dikkatini çekebilmek ve en az çaba ilkesi ile bağlantılı olarak en kısa yoldan okuyucunun ana fikre ulaşarak anlatılmak isteneni anlamasını sağlamaktır. Gazetelerin özellikle manşetlerinde bu kullanım yaygın olup uygulanmaktadır (Ekici, 2019). Dolayısı ile manşette yer verilen haberlerin dikkat çekici ve hızlı fikir sahibi olunabilecek kadar anlaşılır olması önem arz etmektedir.

Burada “*Gazete logosunun ve adının üzerine başlığı iri puntolu harflerle yerleştirilen habere*” sürmanşet haber denmektedir. Sürmanşet, özellikle son dakika öğrenilen bir haberin atlatılmadan ve gecikmeden halka aktarılmasını sağlayan bir yöntemdir. En önemli yeni haberler sürmanşetten verilirler (Yağbasan ve Demir, 2007).

3-Bulgular

3.1. Enerji Gazeteciliği

Haber hazırlama ve yapma işi olarak tanımlanan gazetecilik; bir olay veya durumla ilgili bilgilerin toplanması, yorumlanması ile yazılarak dağıtılmasını kapsamaktadır. Hedef kitlesine hitap eden bilgilerin toparlanmasını ve bu kitleye yayımlayan kişiye ise “*gazeteci*” denmektedir (Akgül ve Ayer, 2019). Diğer bir tanımda ise (Önal, 2008) “*Yazılı, sözlü ve/veya elektronik basında gazetelerde yer alan haberlere yönelik çalışmaları yürüten kişiler “gazeteci”*” olarak tanımlanmaktadır.

Günümüzde artan yeni enerji kaynağı arayışları da bu alanda yapılan çalışmaları arttırmıştır. Özellikle fosil yakıtların dünyamıza verdiği zararlar bilindiğinden ve iklim değişikliğinin de etkilerinin çok fazla görülmeye başlamasından dolayı da alternatif enerji kaynağı arayışları artmıştır. Bu noktada alternatif olabilecek enerji kaynakları, yeni nesil enerji üretim tesislerinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Yeni nesil enerji üretim tesisleri çalışma prensiplerinin ve çıktılarının ne olduğu halk tarafından bilinmediğinden bunların halka doğru şekilde aktarılması gerekmektedir. Bu noktada da son yıllarda popülerleşen enerji gazeteciliği kavramı ortaya çıkmıştır.

Dünyanın enerji güvenliğinin son zamanlarda fazlaca sorgulandığı bilinmektedir. Enerji gazetecileri bu konudaki önemli haberleri yapmak için eğitim almış kişilerdir. Fosil yakıt projeleriyle ilgili haberlerden, yenilenebilir enerji kaynaklarına, çevre dostu maden arama tekniklerine tüm bu kapsamlardaki haberler, enerji gazetecileri tarafından yapıldığı takdirde bu alanlarda yapılan haberlerin doğruluğu ve güvenilirliği artmaktadır. Enerji gazetecileri, yaptıkları haberlerle enerji sektörüne güncellemeler getirebilir, projelerle ilgili yorumlar yaparak Dünya'yı daha iyi bir yer haline getirmek için çaba sarf ederler (Top Agency, Erişim Tarihi; 16.06.2022). Top Agency web sayfasından alınan aşağıdaki tabloda (Tablo 1), çeşitli gazeteler ele alınarak en iyi ilk 30 enerji gazetecileri sıralaması görülmektedir.

Tablo 1. Top Agency –Enerji Gazetecileri (Top Agency, Erişim Tarihi; 16.06.2022)

TOP AGENCY- TOP ENERGY JOURNALİSTS	
Gazete Adı	Gazeteci Sayısı
The Washington Post	3
Bloomberg	5
The Sydney Morning Herald	1
Al Arabiya News Channel	1
The Guardian News & Media	1
The New York Times	3
Time	1
California Energy Markest	1
S&P Global Market Intelligence	4
Financial Times	2
BBC	2
World Oil Magazine	1
Wood Mackenzie	1
Triple Pundit	1
National Public Radio	1
Thomson Reuters	1
Exchange Monitor Publications	1

Enerji gazeteciliği terimi, ülkemizde henüz çok fazla yaygınlaşmamış olmakla birlikte önemli sayılabilecek bir çalışma olarak; Anadolu Ajansı, Türk İş ve Koordinasyon Ajansının işbirliği ile ülkemizde yabancı gazetecilere enerji muhabirliği eğitimi verilmesi ilginç bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır (TİKA, 2022). Aşağıdaki tablolar (Tablo 2-4) incelendiğinde, çeşitli yıllarda (2017, 2018, 2019) yapılan bu eğitimlerin katılımcı profilinde yabancı uyruklu kişilere eğitim organize edildiği görülmektedir. Enerji gazeteciliğinin hemen hemen olmadığı ülkemizde yabancı uyruklu katılımcılara bu eğitimlerin verilmesi ise ilginç bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2. 2017 Yılı Enerji Muhabirliği Eğitimi Bilgileri (TİKA, 2022)

2017 YILI ENERJİ MUHABİRLİĞİ EĞİTİMİ ALAN KİŞİ SAYILARI	
Ülke İsmi	Eğitim Alan Kişi Sayısı
Azerbaycan	6
Kazakistan	3
Kırgızistan	3
Ukrayna	3
Özbekistan	2
Moğolistan	3

Tablo 3. 2018 Yılı Enerji Muhabirliği Eğitimi Bilgileri (TİKA, 2022)

2018 YILI ENERJİ MUHABİRLİĞİ EĞİTİMİ ALAN KİŞİ SAYILARI	
Ülke İsmi	Eğitim Alan Kişi Sayısı
Afganistan	6
Kamerun	1
Pakistan	3
Arnavutluk	1
Libya	2
Sudan	4
Romanya	2
Irak	4
Nijer	2
Cezayir	1
Mısır	2
Somali	3
Filistin	4
Ürdün	4
Lübnan	2

Tablo 4. 2019 Yılı Enerji Muhabirliği Eğitimi Bilgileri (TİKA, 2022)

2019 YILI ENERJİ MUHABİRLİĞİ EĞİTİMİ ALAN KİŞİ SAYILARI	
Ülke İsmi	Eğitim Alan Kişi Sayısı
Cezayir	4
Filistin	3
Irak	5
Libya	2
Lübnan	2
Tunus	4
Ürdün	2
Arnavutluk	3
Afganistan	3
Azerbaycan	1
Gürcistan	2

3.2. Fukushima Nükleer Güç Santrali (NGS) Kazası ve Medya Araçları

Tüm dünyada yaşanan kaza ve afetler, özellikle de geniş kitlelere olumsuz etkisi oluyorsa, gazete manşetlerinde geniş yer bulmaktadır. Ülkemizde olduğu gibi dünya tarihinde de büyük kaza ve afetlerin yaşandığı bilinmektedir. Özellikle kitle iletişim araçlarının gelişmiş olduğu günümüzde, bunların halk ve toplum üzerinde olumsuz büyük etkileri olmaktadır. Haberlerin güvenilirliği ve bilinçli olarak verilmesi, toplum sağlığı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu doğal afetlerin etkisi, ülkelere göre değişebilmekle beraber, sonrasında gerçekleşen bir nükleer kaza da varsa eğer çok daha fazla artmaktadır. Özellikle kazanın yaşandığı ülkenin en fazla etkilenmesi de normaldir. Fukushima Nükleer Santral kazası da şiddetli bir deprem sonrası meydana gelmesi neticesiyle bu kazalara örnek verilebilir. Etkisinin birçok ülkeye olduğu bu deprem ve sonrasında yaşanan kazanın da halka duyurulması neticesinde iletişim araçları önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle internet haberciliğinin önem kazandığı bu dönemde farklı iletişim araçları da bu tarz doğal afetlerden ve kazalardan haberdar olmamızı kolaylaştırmaktadır. Belki de eskiden beri kullanılan kitle iletişim araçlarından olan gazeteler hala yaygın kullanımıyla var olan olaylar ile alakalı halkın fikrinin oluşması neticesinde önemli bir yer almaktadır. Gazetelerin de en önemli sayfası olan manşet sayfaları, okuyucuya kolaylıkla bir konuyla ilgili bilgi verebilmektedir. Bu çalışmamızda da bundan yola çıkarak, ulusal ve uluslararası gazetelerden örneklem seçilerek manşet sayfaları incelenmiş ve incelemenin neticesinde Fukushima Nükleer Santral kazasına karşı bakış açılarının nasıl olduğu, halka nasıl duyurulmak istendiği ile ilgili fikir sahibi olmak istenmiştir. Buna istinaden bu çalışmada ulusal gazetelerden; “Türkiye”, “Dünya”, “Akşam” ve “Sözcü” gazeteleri ile uluslararası bir gazete olan “The New York Times” gazetesi incelenmiştir. 12 Mart 2011 ile 19 Mart 2011 tarihleri arasında adı geçen gazetelerin manşet sayfaları ele alınmıştır.

Fukushima Santrali, Japonya'da Fukushima şehrinde sahilde kurulmuş bir nükleer santraldir. 11 Mart 2011 tarihinde merkez üssü Fukushima Nükleer Santraline 180 km uzaklıkta olan 9.0 şiddetinde deprem meydana gelmiştir. 1960 yılında Şili'de meydana gelen tsunami sonrası santral için tasarlanan ilk dalga boyu yüksekliği tsunami dalga yüksekliği 3.1 metre olarak belirlenmişti. Santral tasarımı 2002 yılında 5.7 metre için tekrar güncellenmiştir. Santral deniz seviyesinin 10 metre yüksekliğinde olacak şekilde inşa edilmiştir. 11 Mart 2011'de gerçekleşen deprem sonrasında 23 metre yüksekliğinde tsunami dalgaları oluşmuştur. Dalgalar sahile ulaştığında 15 metreye düşmüş olmasına rağmen santral yine de sular altında kalmıştır ve tsunami dalgaları türbin binasını 5 metre sular altında bırakmıştır. (AFAD, Erişim Tarihi; 11.05.2022). Depremin meydana gelmesi sırasında reaktörler başarılı bir şekilde kapanmıştır. Ancak deprem güç kaynaklarına zarar verdiği için soğutmaya dizel jeneratörlerle devam edilmiştir. Bu jeneratörler binanın tabanından bulunduğundan dolayı; depremden 41 dakika sonra gelen ilk dalgalar ve bundan da 8 dakika sonra gelen ikincil dalgalar, santrale ulaşarak bu jeneratörler ile ana şalterlere ve bataryalara zarar vermiştir. Bundan dolayı santral ana soğutucu sistemi çökmüştür. Tsunaminin santrale ulaşım sağlanacak olan yolları bozması nedeni ile santrale ulaşmak zorlaşmıştır. Tüm bunlardan dolayı 11 Mart 2011 saat 19:03'de Acil Durum ilan edilmiş ve santralin 2 km çevresinde bulunan Fukushima bölgesi tahliye edilmeye başlanmıştır. İlerleyen saatlerde tahliye alanı, ilk etapta 3 km'ye çıkartılmış ve ertesi sabah saat beş civarında 10 km'ye çıkartılmıştır. Daha sonra, 12 Mart'ta verilen karar ile tahliye bölgesi 20 km'ye çıkartılmıştır.

31 Mart 2011 tarihinde, santrali işletme yetkisine sahip Tepco şirketi; deprem günü santralde çalışan 19594 kişinin radyasyona maruziyetlerinin incelenmesi için çalışma başlatmıştır. İnceleme sonucu oluşturulan rapora göre 167 çalışan, 10 mSv üzerinde doza maruz kalmıştır. Bu kişilerin 135'i, 100-150 mSv arasında; 23'ü, 150-200 mSv arasında; 3 kişi ve 200-250 mSv arasında radyasyon dozuna maruz kalmıştır. Bu tespitlere göre 6 kişi, tehlikeli denebilecek olan 250 mSv civarında radyasyon dozuna maruz kalmış ancak bu sonucun, bu kişiler üzerinde akut radyasyon rahatsızlığına yol açmadığı belirlenmiştir. (AFAD, Erişim Tarihi; 11.05.2022). AFAD verilerine göre bu kazada radyasyon maruziyetinden dolayı vefat eden olmamıştır.

Aşağıda, 12-19 Mart 2011 tarihleri arasında çeşitli ulusal ve uluslararası gazetelerde çıkan manşet haberleri yer almaktadır.

Resim 1. 12 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-1, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-2, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Yukarıda, 12 Mart 2011 tarihli gazetelere bakıldığında 4 ulusal gazetenin hepsinin Japonya'da gerçekleşen deprem haberini manşetten vererek bu olaya oldukça önem verildiklerini göstermişlerdir (Resim 1). The New York Times (The NYT) gazetesinde de manşet sayfasının yarısında deprem ve tsunami haberi yer almıştır. Bu tarihte henüz Nükleer Santral Kazası gerçekleşmediğinden bu kaza ile ilgili bir haber yoktur.

Resim 2. 13 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-3, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-4, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Nükleer Santral Kazası gerçekleştiğinde, yukarıda verilen 13 Mart 2011 tarihli dört farklı gazetede bu haberler verilmiştir (Resim 2). Dünya gazetesinin bu tarihli sayısına ulaşılamamıştır. Bu gazetelerden Türkiye Gazetesinin haberi, tam manşetten verdiği görülmektedir. Bunun yanında “The New York Times - NYT” gazetesinde de kaza haberi, yarım sayfa halinde ana başlık olarak verilmiştir.

Resim 3. 14 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-5, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-6, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Yukarıda verilen (Resim 3) ve 14 Mart 2011 tarihinde yayınlanan bu gazetelerdeki kaza haberine oldukça önem verildiği görülmektedir.

Resim 4. 15 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-7, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-8, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Yukarıda verilen 15 Mart 2011 tarihli gazete manşetlerinden de görüldüğü gibi (Resim 4), ulusal gazetelerde kaza haberine daha az ilgi ve önem verildiği gözlemlenmektedir. İlgili bu gazetelerde bu haberin yerine farklı haberlere daha fazla yer verildiği görülmektedir. “The New York Times-NYT” gazetesinde ise kaza haberine ayrılan alan küçültülmüştür.

Resim 5. 16 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-9, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-10, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

16 Mart tarihli ulusal gazetelere bakıldığında, Türkiye gazetesinin manşetinde kazaya önemli sayılabilecek bir şekilde yer verilmiştir (Resim 5). Diğer ulusal gazetelerde kazadan ufak haberlerle şeklinde bahsedilmiştir. “The New York Times-NYT” gazetesinde ise kaza haberine, bir gün öncesine göre daha fazla yer verilmiştir.

Resim 6. 17 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-11, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-12, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

17 Mart 2011 tarihli ulusal gazete manşetlerine bakıldığında Türkiye ve Dünya gazeteleri kaza ile ilgili yine önemli sayılabilecek haberler yapmışlardır (Resim 6). “The New York Times-NYT” gazetesi ise kaza haberlerine oldukça büyük önem vererek yarım sayfa kadar yer vermiştir

Resim 7. 18 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-13, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-14, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Yukarıda, 18 Mart 2011 tarihinde yayımlanan bazı ulusal gazetelerde kazadan bahsedilerek nükleer santrallerle ilgili olumsuz söylemlerin yer aldığı manşetten yorumlar görülmektedir (Resim 7). “The New York Times-NYT” gazetesi kazanın radyasyon açısından etkileriyle ilgili haber yapmıştır.

Resim 8. 19 Mart 2011 Tarihli Gazete Manşetleri (URL-15, Erişim Tarihi; 15.05.2022) (URL-16, Erişim Tarihi; 11.06.2022)

Yukarıda ise, 19 Mart 2011 tarihinde yayımlanan çeşitli ulusal ve uluslararası gazetelerde, Fukushima'daki kazanın son durumu ile ilgili haberlere yer verilmiştir. Bunlardan Sözcü gazetesi, kaza ile ilgili olarak bu tarihte hiç haber yapmamıştır. “The New York Times-NYT” gazetesinin de ise kaza ile ilgili tek bir haber yapılmıştır.

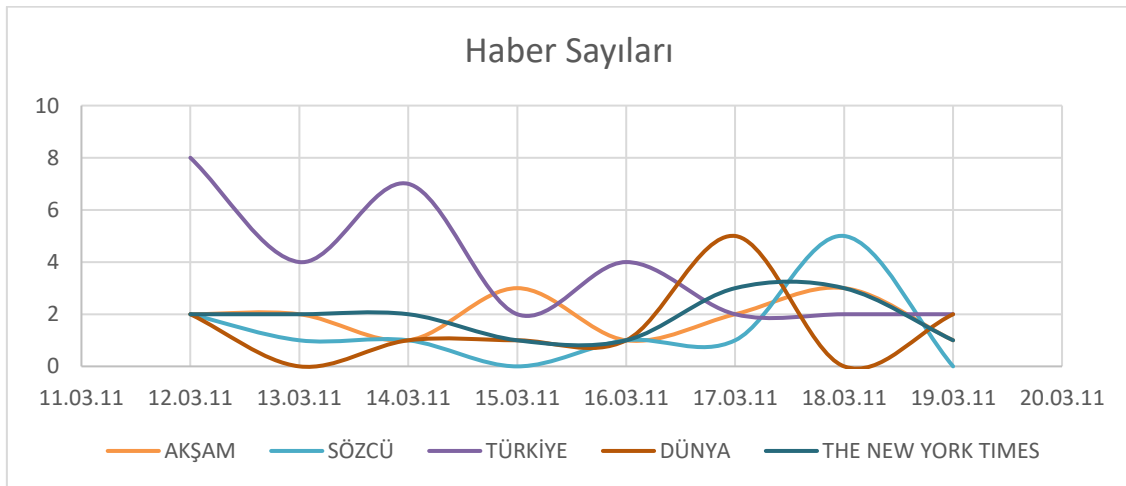

Bütün bu gazete manşetlerinden yola çıkılarak bu çalışmada incelenen ilk konu haber sayılarıdır. Buna göre gazetelerin bu kaza ile ilgili, gün bazında yapmış oldukları haber sayıları aşağıda Tablo 5’te verilmiştir. Buna göre Fukushima nükleer santral kazası ile ilgili en fazla haberi, ulusal bir gazete olan Türkiye gazetesi yapmıştır. Bunun dışında, bu çalışmada incelenen ulusal gazetelerin kaza ile ilgili en fazla haberi 12 Mart 2011 tarihinde yapmış oldukları gözlenmiştir. Bu tarihte Akşam gazetesi 2, Sözcü gazetesi 2, Türkiye gazetesi 8 ve Dünya gazetesi 2 haber yapmıştır. “The New York Times-NYT” gazetesi en çok haberi, 17 Mart 2011 ve 18 Mart 2011 tarihlerinde 3’er haber sayısı ile yapmıştır. Tüm gazetelerin arasında en az haber yapan gazetenin de Sözcü gazetesi olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada incelenen ulusal gazetelerin tamamında, en fazla Fukushima nükleer santral kazası haberinin, gazetelerin tam ortasında yer aldığı Tablo 6’da görülmektedir. Konuyla ilgili Akşam gazetesinin 3, Sözcü gazetesinin 3, Türkiye gazetesinin 3 ve Dünya gazetesinin 4 haberi sayfanın tam ortasında yer almıştır. Uluslararası gazete olarak “The New York Times-NYT” gazetesinde ise, haberler en fazla üst sağ köşe ve üst orta kısımda yer almıştır. Bu anlamda gazetelerin Fukushima nükleer santral kazasını ön planda tutmak istedikleri ve okuyucuların dikkatini çekmek için bu şekilde konumlandıkları söylenebilir. Bunlardan “Türkiye” gazetesinin, kazanın gerçekleştiği gün haberi tam sayfa olarak verdiği görülmektedir. Diğer gazeteler incelendiğinde, bu gazetelerin tam sayfa haber yapmadıkları gözlenmiştir. Bu bilgilere ek olarak diğer gazetelerin kaza haberinin manşet sayfasının neresinde yer verildiği de yine Tablo 6’da görülmektedir.

Tablo 5. Gazete Manşetleri Kaza ile İlgili Haber Sayıları

HABER SAYILARI					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
12 Mart 11	2	2	8	2	2
13 Mart 11	2	1	4	-	2
14 Mart 11	1	1	7	1	2
15 Mart 11	3	-	2	1	1
16 Mart 11	1	1	4	1	1
17 Mart 11	2	1	2	5	3
18 Mart 11	3	5	2	-	3
19 Mart 11	1	-	2	2	1
TOPLAM	15	11	31	12	15

Grafik 1: Günlere Göre Haber Sayıları Dağılımı

Tablo 6. Kaza Haberlerinin Manşet Sayfasındaki Konumu

HABERLERİN SAYFADAKİ KONUMU					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
Sağ üst köşe	3	-	2	-	7
Üst orta	-	-	3	1	6
Sol üst köşe	2	-	1	-	1
Alt orta	1	3	-	-	-
Sağ alt köşe	1	1	2	1	-
Sol alt köşe	2	-	-	1	1
Tam ortada	3	3	3	4	-
Tüm sayfa	-	-	1	-	-
TOPLAM	12	7	12	7	15

Tablo 7’te yer alan bilgilere göre kaza ile ilgili en fazla fotoğraflı haber yapan gazete, 27 adetle “Türkiye” gazetesidir. En az fotoğraf kullanan gazeteler ise “Sözcü” ve “Dünya” gazeteleridir. Burada “Dünya” gazetesinin bir ekonomi gazetesi olması nedeni ile kazanın fotoğraf sayısının bu gazetede az olması gayet normaldir.

Tablo 7. Kaza Haberlerinin Manşetteki Fotoğraf Sayıları

HABERLERDE YER ALAN FOTOĞRAF SAYILARI					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
12 Mart 11	4	2	5	1	1
13 Mart 11	3	1	4	-	2
14 Mart 11	2	1	5	1	2
15 Mart 11	2	-	2	1	1
16 Mart 11	1	1	5	1	2
17 Mart 11	3	1	3	1	2
18 Mart 11	3	1	1	-	1
19 Mart 11	1	-	2	2	-
TOPLAM	19	7	27	7	11

Haber başlıklarının olumlu, olumsuz ve nötr yaklaşım sergileyip sergilemedikleri aşağıda verilen Tablo 8’de görülebilir. Olumlu haber başlığı ile yayınlanan haberlerin 4 gazetede de yer almadığı görülmektedir. “The New York Times-NYT” gazetesinde 2 adet olumlu haber başlığı olduğu da görülmektedir. Tüm gazetelerde, olumsuz başlık sayılarının nötr yaklaşım sergileyen haber başlıklarından fazla olması dikkat çekmektedir.

Tablo 8. Kaza Haberlerinin Manşetlerdeki Başlıklarının Yapısı

HABER BAŞLIĞININ YAPISI					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
Olumlu	-	-	-	-	2
Olumsuz	12	8	20	6	11
Nötr	3	3	11	6	2
TOPLAM	15	11	31	12	15

Ayrıca aşağıdaki Tablo 9’da gazetelerin hiçbirinin kaza haberlerinde siyah-beyaz fotoğraf kullanmadıkları, kullanılan fotoğrafların hepsinin renkli olarak yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu noktada kazanın haberlerinde renkli fotoğrafların kullanılmış olması, kazanın detaylarını daha çarpıcı şekilde öne çıkarması, yaşanan kazanın ciddiyetinin daha iyi gösterilmesi bakımından önemlidir.

Tablo 9. Kaza Haberlerinde Yer Alan Fotoğrafların Rengi

HABERLERDE YER ALAN FOTOĞRAFLARIN RENGİ					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
Renkli	19	7	27	7	11
Siyah-Beyaz	-	-	-	-	-
TOPLAM	19	7	27	7	11

Haber içeriklerinin incelendiği Tablo 10’da, “Türkiye” gazetesinin 6 haberle “*kazanın Japonya’ya etkisinden*” bahseden haberleri ve “Akşam” gazetesinin ise yine 6 haberle “*kazanın nükleer/radyasyon etkisini*” anlatan haberleri verdiği görülmektedir. Bunun dışında “Akşam” gazetesinde “*kazanın ekonomik etkisi, yapılan yardımlar, kazanın Japonya’ya etkisi ve deprem*” konuları ile ilgili 1’er haber yapılmıştır. “Sözcü” gazetesinde de, kaza ile ilgili bilgilerin verildiği, dünyaya etkisinin ve nükleer/radyasyon etkisinin de yer aldığı yine 1’er haber yapılmıştır. “The New York Times-NYT” gazetesine bakıldığında ise, 7 haberin yapıldığı en fazla haber ile kazanın Japonya’ya etkisinden bahsedilmiştir. “Siyasi içerikli”, “tedbirler”, “deprem” ve “tsunami” içerikli haber sayılarının da 1’er tane yapıldığı görülmektedir.

Tablo 10. Kaza Haberlerinin Konu Olarak Dağılımı

HABER İÇERİKLERİNİN KONULARA GÖRE DAĞILIMI					
	AKŞAM	SÖZCÜ	TÜRKİYE	DÜNYA	THE NEW YORK TIMES
Ekonomi/Finans	1	-	2	3	-
Bilgi Verme	3	1	4	4	2
Ölü ve Yaralı Hikâyeleri	2	2	4	-	2
Siyasi	2	2	1	1	1
Tedbirler	-	-	-	-	1
Yardımlar	1	-	2	-	-
Türkiye'ye Etkisi	2	2	2	-	-
Japonya'ya Etkisi	1	-	6	1	7
Dünya'ya Etkisi	2	1	1	-	2
Deprem	1	2	3	-	1
Nükleer Radyasyon	6	1	5	3	3
Tsunami	-	2	1	-	1
TOPLAM	21	13	31	12	20

Yapılan bu çalışmada ulusal gazetelere bakıldığında görüldüğü üzere Türkiye gazetesi gerek manşette yer verdiği alan bakımından gerek başlık içerikleri gerek haber fotoğrafları bakımından incelendiğinde kaza ile ilgili önemli derecede kaza haberlerine yer vermiştir. Olayı ne kadar önemsediyini, halka ne kadar çok vurgulanmak istediğini göstermiştir. Dünya gazetesi ekonomi gazetesi olarak, kazanın ekonomik boyutlarını da ele alarak manşette fazlaca bu haberlere yer vermiştir. Akşam gazetesi Türkiye gazetesi kadar olmasa da kazaya önem vererek manşetinde yer vermiştir. Sözcü gazetesi bu 4 gazete arasında, manşetinde kaza ile ilgili haberlere en az yer veren olmuştur. Çok kısa süre manşetinde yer verdiği kaza haberlerinin, Türkiye’deki siyasi söylemlerine daha çok yer verdiği de göze çarpmaktadır. Uluslararası gazete örneği olarak incelenen The New York Times gazetesinde ise, incelenen 8 güne bakıldığında 15 haber yapıldığı ve hepsinin gazetenin üst kısmında ve fazlaca yer vererek yaptığı görülebilir. Bu gazetede ulusal gazetelerde olduğu gibi tüm sayfa haber yapılmamıştır ve haber sayıları da günlere göre çok fazla değişim göstermemiştir. Genel olarak bakıldığında Türkiye Gazetesinin kazaya ve etkilerine tüm gazetelere göre daha fazla önem verdiği söylenebilir. Ulusal gazetelerde kaza farklı ülkede dahi olsa siyasi söylemlerin daha fazla olduğu da dikkat çekmektedir.

4-Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada elde edilen verilerin analizinden yola çıkılarak şu sonuçlar çıkarılmıştır;

- Meydana gelen kaza ve afetler sonucunda üretilen yanlış ve bilinçsiz haberler ve yayınlar toplumdaki radyasyon algısını yanlış yönlendirmekte ve NGS'lerin çevreye zararlı olduğu izlenimini vermektedir. Oysaki nükleer santraller normal çalışma koşullarında çevreyi kirletecek hiçbir etki oluşturmamaktadırlar. Dünyada elektrik enerjisinin oran olarak en çok üretildiği ülke olan Fransa'da 58 NGS reaktörü mevcut olup, bu reaktörlerin 14 tanesi Dünya kültür mirası listesinde yer alan LOIRE nehri üzerinde 1000 km boyunca dizilidir. Bu nehir boyunca rahatlıkla balık avlanabilmekte ve tarlalarda sulama yapılabilmektedir. Ayrıca başkent Paris'e 70 kilometre uzaklıkta bir NGS bulunmaktadır.
- Bilinçsiz ve gereksiz korkular üreten haberlerden dolayı geçmişteki ÇERNOBİL felaketi ülkemizin nükleer enerjiye geçişini geciktirmiş ve ülkemizde NGS'lerin inşa edilerek faaliyete geçirilmesinde geç kalınmıştır. Oysaki nükleer enerji ile ilgili çalışmalara 50 sene önce başlanmış olan ülkemizde belli bir deneyim mevcuttur. Geçtiğimiz yıllarda AKKUYU ve Sinop'ta inşa edilmek üzere başlatılan NGS projelerinden AKKUYU NGS'nin (Rus) lisanslama faaliyetleri sürmektedir.
- Tüm bu gerçekler nazara alınarak gerek haber başlıkları ve gerekse haber içerikleri açısından bakıldığında, Türkiye'de toplum alt yapısının yaşanan bu afetlere ve kazalara hazırlanması ve doğru bilinçlendirilmesi bir ihtiyaçtır.
- Türkiye'de son dönemlerde önem kazanan enerji muhabirliği ve afet gazeteciliği kavramlarının içinin hakkıyla doldurulması beklenmelidir. Böylece bu terimlerin bilinçli bir mantıkla icra edilerek bu alanda yapılan yayın ve haberlerin daha şeffaf ve dikkatli hazırlanmasına başlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Ader, C.R. (1995) A longitudinal study of agenda setting for the issue of environmental protection. *Journalism & Mass Communication Quarterly* 72(2): 300–311.
- AFAD. (Erişim Tarihi; 11.05.2022). Retrieved from Açıklamalı Afet Terimleri Sözlüğü: <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu>
- AFAD. (Erişim Tarihi; 11.05.2022). Retrieved from Fukushima Daiichi Nükleer Santral Kazası: <https://www.afad.gov.tr/kbrn/fukushima-daiichi-nukleer-santral-kazasi>
- Akgül, B., & Ayer, Z. (2019). Gazetecilik Sektörünün Geleceğine Yönelik Genel Değerlendirme. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 136-143.
- Ekici, İ. (2019). *Göstergebilim Bakımından Gazete Manşetlerinin Anlamlandırılması*. Şanlıurfa: Yüksek Lisans Tezi.
- Newmark, P. (1991). *About translation*. Multilingual Matters.
- Önal, H. İ. (2008). Türkiye'de Gazetecilerin Bilgi Gereksinimlerinin ve Arama Davranışlarının Değerlendirilmesi. *Bilgi Dünyası*, 286-314.
- TİKA. (2022). Yüz yüze görüşme.
- Top Agency. (Erişim Tarihi; 16.06.2022). Retrieved from Top Agency: <https://topagency.com/rankings/top-energy-journalists/>
- Türk Dil Kurumu*. (Erişim Tarihi; 20.05.2022). Retrieved from Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/>
- Uğur, E. (2019). Ulusal Gazete Manşetlerinin Tipografik Tasarım Teknikleri Açısından Yorumlanması. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20, 147-168.
- URL-1. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-12/gazeteleri/>
- URL-10. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/16/todaypaper/index.html>
- URL-11. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-17/gazeteleri/>

- URL-12. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/17/todayspaper/index.html>
- URL-13. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-18/gazeteleri/>
- URL-14. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Tmes: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/18/todayspaper/index.html#nytfrontpage>
- URL-15. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-19/gazeteleri/>
- URL-16. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/19/todayspaper/index.html#nytfrontpage>
- URL-2. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/12/todayspaper/index.html#nytfrontpage>
- URL-3. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-13/gazeteleri/>
- URL-4. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/13/todayspaper/index.html>
- URL-5. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-14/gazeteleri/>
- URL-6. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/14/todayspaper/index.html>
- URL-7. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-15/gazeteleri/>
- URL-8. (Erişim Tarihi; 11.06.2022). Retrieved from The New York Times: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/indexes/2011/03/15/todayspaper/index.html>
- URL-9. (Erişim Tarihi; 15.05.2022). Retrieved from Gazeteler: <https://www.gazeteler.org/2011-mart-16/gazeteleri/>
- Uygan, E. (2021). TÜRKİYE’DE COVID-19 SONRASI GAZETE MANŞETLERİNİN TİPOGRAFİK VE GÖSTERGEBİLİMSEL YÖNDEN İNCELENMESİ: HÜRRİYET VE MİLLİYET GAZETELERİ ÖRNEĞİ. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4), 889-923.
- Venuti, L. (2000). *The Translation Studies Reader*. New York: Roudledge.
- Yağbasan, M., & Demir, Ü. (2007). Basın Dili ve Gazete Manşetlerinin Dilbilimsel Analizi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 114-127.

Araştırmacıların Katılım Oranları

Bu çalışmamızda sorumlu yazar olan Aybüke ALKANAT GÜNALTAY, çalışmanın ana kavram ve fikrini oluşturmuş, tasarım ve dizaynını yapmış, literatür taramasını gerçekleştirmiş ve yazıyı kaleme almıştır. Bu nedenle Aybüke ALKANAT GÜNALTAY’ın katılım oranı %75’tir. Çalışmada ikinci yazar olan Nureddin TÜRKAN, çalışmanın verilerinin analizleri ve analizlerin yorumlanmasını sağlamıştır. Bu nedenle Nureddin TÜRKAN ’ın katkı oranı %25 ’tir.

Conflict of Interest / Çıkar Çatışması

Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.